

ประกาศสถาปนาพระบรมมวโรตม
เป็น ต้นตอพระพุทมาจารย์

ศุภมัตต พระพุทธเจ้าธรรมการเป็นอดีตภาค ๒๔๖๕ พรราชา บัคย์บันกาด
โธณตั้งวัดจร รัชวาคมมาศ ติงสถิมสรุทิน โธรวาร โดยกาดกำหนด
-พระบาท ต้นตอ พระรามาช ธิบัต ศรัดินทรมหาวชิราวุธ เอกอัครมหา
บุรุษบรมนราชิราช ธินิคประธานารวมมหาสถมตวงษ อดิคัยพงษ์ ธิมตรัตน์
วรชัตติยราชนิคโรตม จาคูรัตนบรมมหาจักรพรรดิราชตั้งภาค อุภโต
สุชาตตั้ง สุทธเคราะ หนี จักร์บรมนารถ จุฬาดงกรณ ราชอวางกูร บรม
มกฏนเรนทรสุร ต้นตอติวงษวิดิษชู สุธำธิคบูรพาธิการ อดุลยภฤษฐา
ภินหาร อดิเรกบุญฤทธิ ธิญธิกษณ วิจิตร โธภาคยธรรพวงค์ มหา

ชโนดะมางคประณต บาทบงกชยุคล ประดิษธิ์สรรพคุณอดุลยคุณบรม
สุขุมาลัย ทิพยเทพาวตารไพศาลเกียรติคุณ อดุลยพิเศษ สรรพเทเวศรา
นุรักษ์ บรมศักดิ์สมญาเทพทวาราวดี ศรีมหาบุรุษ สดุดสมบัติ เสด็จนางค
นิกรรัตน อัครโกศล ประพนช ปรีชา มัทธมาจาร บริบูรณ์คุณ ดำ
สยามาทินคร วรุตเมถราชติดก มหาปรีวารนายกอนันต มหันตวรฤทธิเดช
สรรพวิเศษศรีนทร บรมชนกาศิศวสมมต ประดิษธิ์อวยศมโหตรม บรมราช
สมบัติ นพปฎลเสด็จรัตนชาติฉัตร ศิริวัตโนปลักษณ์มหาบรมราชาภิเศกา
ภิตติ สรรพศทศวิชาติไชย สดกตมไหศุวริยมหาสดวามินทร์ มเหศวร
มหินทรมหารามาธิราชวโรดม บรมนารถชาติอาชาวไศรัย พุทธาทิไตรรัตน
สรณารักษ์ อดุลยศักดิ์อัครนเรศวราชสมบัติ เมตตากกรุณาดีดลเหตุไทย
อโนปไมยบุญการ สดกตไพศาลมหารัชฎาธิเบนทร์ ประเมนทรธรรมิกมหา
ราชาธิราช บรมนารถบพิตร พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชดำริที่ว่า พระธรรมวโรดม เป็นผู้ มี ปรีชาญาณแตกฉาน
ในพระไตรปิฎกาคม เป็นเปรียญ ๗ ประโยค ในรัชกาลแห่ง พระบาท
สมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระกรุณาโปรดให้เป็น พระราชาคณะ ที่ พระราชโมฬี พระเทพ
มุนี พระธรรมไตรโลกาจารย์ แล้วเลื่อนเป็น พระธรรมวโรดมมา
โดยลำดับ ครั้นเมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สถาปนาวัดเบญจม
บพิตรดุสิตวนารามไว้เป็นที่เฉลิม พระราชศรัทธาจากฤทธาธิการ ก็ทรงเลือก

วันที่ ๗ มกราคม ๒๔๖๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๓๙ หน้า ๕๔๕

พระธรรมวโรดม เป็นผู้ครองพระอาราม นั้น ดีขึ้นมา พระธรรมวโรดม ได้ ออกสู่สาธารณะการ พระอาราม โดย เรียบร้อย ขอนขวายในกรณีศึกษาให้ วินัย กรรม เป็น ไป ด้วยดี เป็น ที่ พอพระราชอัชฌาศัย เดิรม พระราชศรัทธา ใน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิราชเจ้า เป็น อัน มาก ดัง มีความพิศดาร ปรากฏในประกาศทรงสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชที่พระธรรมวโรดม เมื่อพระพุทธรักษา ๒๔๔๕ นั้น แล้ว

ต่อมา เมื่อ ปี พระพุทธศักราช ๒๔๔๙ ก็ได้ โปรดให้ พระธรรมวโรดม ขึ้นไป จัดการคณะสงฆ์ ในมณฑลภาคพายัพ พระธรรมวโรดม ก็ได้ ออกสู่สาธารณะการไปจัดการคณะสงฆ์ ในมณฑลภาคพายัพ นั้น ให้เป็นระเบียบ เรียบร้อย ตาม พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองคณะสงฆ์ แต่ มีความ เจริญ ขึ้น เป็น ลำดับมา จนกาลบัดนี้

ส่วนในรัชกาลปัจจุบันนี้ เมื่อปี พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ก็ได้ทรง พระกรุณาโปรดให้ พระธรรมวโรดม เป็น ผู้บัญชาการคณะไปจัดการ คณะสงฆ์ ในมณฑลราชบุรี ซึ่ง ในเวลา นั้น ยังไม่ เป็น ที่ เรียบร้อย พระธรรมวโรดม ก็ได้ ออกสู่สาธารณะการ เพื่อ ความ เจริญ แห่งพระบวร พุทธศาสนาดำเนินการคณะสงฆ์ ในมณฑลราชบุรี อยู่เป็น เวลาถึง ๓ ปี จนการ คณะสงฆ์ ในมณฑลนั้น ลงระเบียบ เรียบร้อย แล้ว ต่อมา เมื่อปี พระพุทธ ศักราช ๒๔๕๙ จึง โปรดให้ พระธรรมวโรดม เป็น ผู้บัญชาการคณะ บัณฑิตเห็นชอบ ทั้ง ได้ เป็น แม่กอง สอบ ความ รู้ พระปริยัติธรรมในสนาม

หลวงแต่ต้นมา นับว่าพระธรรมวโรดม เป็นผู้ประกอบด้วยวิริยานุโยคเป็นอย่างยิ่ง ได้กระทำคุณประโยชน์ในทางทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา แด่การศึกษาให้เจริญมา เป็น อเนกประการ บัดนี้ พระธรรมวโรดม ก็เป็นผู้เจริญพรหมชาลา ประกอบด้วยคุณสมบัติ อัน เจริญ ยิ่ง ด้วยพรหมจริยวัตร เป็นครูภาวนิยสถาน ประกอบด้วยคุณูปการในศาสนิกเป็นนิตย์มา โดยมั่นคงสม่ำเสมอ เป็นที่นิยมนับถือแห่งพุทธศาสนิกบริษัท ทั้งคฤหัสถ์ บรรพชิตทวยยิ่งขึ้น สมควร จะทรงยกย่องให้ดำรงสมณศักดิ์ เป็นสมเด็จพระราชาคณะได้

จึงมี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่ง ให้สถาปนาพระธรรมวโรดม เป็นสมเด็จพระราชาคณะ มีราชทินนามตามจารึกในสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ อเนกสถานปรีชา สัมปตวิสุทธิจริยาสมบัติ นิพัทธคุณคุณดีวิสุนทรพรตจาริก อริยัญญิกคนฤศร สมณนิกรมหาปรินายก ตรีปิฎกโกศล วิมลศีลวัชระ สรรพสมณคุณ วิบุลย ประสิทธิ์บรมสังฆารามคามวาสี อริยวาดี มหาสังฆนายก สถิตยณวัดเบญจมบพิตร ดุสิตวนารามราชวรวิหารพระอารามหลวง เจ้าคณะใหญ่ มีถาหรานศักดิ์ควรตั้งถาหรานุกรมได้ ๑๐ รูป คือ พระครุปลัตติ สมพิพัฒน์สมณคณาจารย์ ปรีชาญาณจาริก อริยัญญิกมัชฌิมสังฆนายกปิฎกขรรจรักษิต ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครูคัมภีร์สุนทร ๑ พระครูอมร ไซลิต ๑ พระครูวิจิตรสังฆการ ๑ พระครูวิจารณ์ โกศล ๑ พระครูขรรจรักษิต ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑ รวม ๑๐ รูป

ขอพระคุณจรงรับชระพระพุทศค้ำดนำเปนภาระตั้งสอนช่วยรงบอชกรณ
แตอนุเคราะห์ พระภิกษุสงฆ์ดำมเฉรในพระอาราม ทั้งปวง ซึ่ง ฐนในคณะ
โดยสมควร แก่กำดั่ง แดอศรียศถำนานุศักดิ์ ซึ่ง พระราชทานมานัน
ขอจงจิรฐิติกาด เจริญอายุวรรณ สุข พด ปฏิภาณคุณธำรฐรวิธวัธดี ใน
พระพุทศค้ำดนำทุก ประการเทอญ

ประกาศตั้งกรรมการสถการคลัง

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นอเกด้า ๑ ตั้งว่า ตาม ประกาศตั้ง
สถการคลัง ดงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ พระราชทาน
พระราชกำหนดไว้ว่า นอกจากกรรมการ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกด้า ๑
ตั้งโดยกำหน่ง จะได้ทรงเลือกธำรพรองคมนตรี ตั้งฐนเปนกรรมการตาม
ที่ทรงพระราชดำริเห็น สมควร นั้น

บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า มหาอำมตย์เอก พระเจ้าบรมวงศ์เชอ
กรมพระตำรงราชานุภาพ สมควร จะดองพระเศษพระคุณในกรรมการ
นี้ได้ออก พระองค์ ๑ จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกด้า ๑ ให้มหาอำมตย์เอก
พระเจ้าบรมวงศ์เชอ กรมพระตำรงราชานุภาพเปน กรรมการในสถการ
คลัง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ ดืบไป

ประกาศ มานวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ เปนบท ๑๓
ในรัชกาลปัจจุบัน